

IZ SONČNE ZAMBIJE

Leto 30, št. 1, Velika noč 2000

Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle. Te Jezusove besede se uresničujejo. Pred dva tisoč leti se je začela širiti vest o Jezusovi smrti in vstajenju. Prišla je do nas in je še vedno sveža in aktualna. Daje upanje in odgovor na najbolj pereča vprašanja. Osmišlja bolezen in smrt. V njej celo bolečina najde mesto. Ta vest je nezaustavljiva! Navdihuje nas misijonarje, da jo širimo in živimo. Velikonočno jutro pa da slutiti, da ta vest, vesela novica življenja, ne bo zastarela tudi v prihodnjem tisočletju. Upravičeno kličemo in pozdravljamo: **Vesela Aleluja!**

POTOVANJE V NANGOMO

Včeraj sem se vrnil iz Nangome, kjer sem imel svoje vsakoletne duhovne vaje. Vzel sem si tri dni počitka pred njimi, nato pa še dva dni po svojih osemdnevnih duhovnih vajah, v popolni tišini. Kako sem se odločil za Nangomo? Večkrat me je Stanko zaprosil, naj bi prišel in si ogledal njegovo pastoralno in človečansko delo. Sem na to pristal. Iz Nangome (120 kilometrov iz Chelstona) me je prišel iskat v nedeljo 12.3. skupaj z Marijo in Katarino. Šli smo v Nampundwe.

Ob 7:30 smo šli od doma. 36 kilometrov smo se peljali po asfalu, nato pa 26 kilometrov po makadamski cesti, ki nas je pripeljala do Nampundwe Mine, malo rudarsko naselje. Tam je Stanko 1982. zgradil manjšo cerkvico. Raste pa nova cerkev Dobrega Pastirja. Katarina zbira sredstva zanjo. Zdaj pride na vrsto streha, in seveda sredstva zanjo. K tej gre tudi moj prispevek, saj sem ta kraj oskrboval skozi sedem let (1981-1988), pa tudi že prej, ko rudniki še niso bili odprti, od 1964-1965 in 1976-1979. Kraj je blizu velike reke Kafue, ki se zliva v še večjo reko Zambezi, po kateri Zambija dobiva svoje ime. Kjer je voda tam so tudi ljudje. 6 kilometrov od Nampundwe imajo Sobotarji svoj veliki misijon, 25 kilometrov od tam pa Luteranci. Kaj pa mi Katoličani?! Mi se držimo mesta, kot bi rekel sveti Pavel. Radi imamo cerkve ob asfaltnih cestah. Gremo pa tudi na podeželje, k revežem in k trpečim. Sem spadajo: Nampundwe, Shibuyunji, Nkomba, Kanjombi. Kako rad bi se pridružil temu delu, a sem sedaj vezan na mesto.

V Nampundwe sva s Stankom somaševala. Do darovanja je on spovedoval. Po maši je srečanje z župnijskim svetom (ti so v Zambiji, in splošno v Afriki zelo lepo organizirani) nato afriško kosilo, imenitno pripravljena kokoš, kakor jo znajo pripraviti le v Afriki, z mehko polento in z okusnim zeljem. Jemo z rokami, kakor pač oni, nato pa zopet razni sestanki s starešinami. Ob 14:30 pa maša v Nkombi, na kraju kjer so ljudje zahtevali katoliško šolo, pa so se morali zadovoljiti z državno. Stanko jim je sedaj zgradil res prijetno in prostorno cerkvico. On je maševal, jaz spovedoval, dokler se mu nisem pridružil pri maševanju. In tudi tukaj kosilo kakor v Nampundwe, čeprav ne tako bogato. Na poti v Nangomo smo se zaustavili še v Kanjombe Store, kjer stoji nova šola in so imeli ljude svojo skromno kapelico. Zaposili so Stanka naj tudi njim zgradi cerkvico. Odgovor: pripravite cementne bloke za temelje in opeko za stene. Jih pripravljajo. Obljubil jim je pomoč. In smo prišli zopet do asfalta ob 25 kilometru na Lusaka-Mumbwa cesti. Ob 31 kilometru je lani Grošel zgradil

zelo prikupno cerkev na čast afriškemu mučencu Charles Lwanga, ob 41 kilometru zopet drugo na čast svetemu Luku, ki jo krasí res umetniška slika svetega Luka. Na njej sveti Luka zapisuje, kar mu Marija in njene prijateljice poročajo o malem Jezusu. Res umetniška slika! Zamisel p. Grošlja, stvaritev domačega umetnika, ki mi je zelo všeč.

Dalje: ob 63 kilometru stoji podružnica Mukulaikwa, ki je bila skozi šest let moja nekakšna odskočna deska za misijonarjenje daleč naokoli. In tudi tukaj so ljudje že pripravili teren, da se zgradi nova cerkev. Stara cerkvica stoji dva kilometra od asfalta na levo, kjer je šola za otroke pa kmetijska šola in ambulanta. Na desni strani od asfalta je osnovna šola in tobačno naselje. Poleg teh pa še tržnica Situmbeko, ki dokazuje, da je tam dosti ljudi.

In dalje do Nangome, ob 107 kilometru. V Nangomi pa imate kaj videti! Kjer ni bilo absolutno nič, vas vse kar očara. Tu Stanko z laiški misijonarkami in misijonarji ter domačimi voditelji vodi gradnje. A ne le v Nangomi, ampak tudi po župniji in celo v Lusaki. Skupaj s patrom Ivanom Gerovcem, hrvaškim misijonarjem, si prizadeva tudi za duhovni in pastoralni dvig župnije. Marija in Katarina pa vodita praktično vse: pekarijo, prašičjo farmo, kokoši, kmetijo, trgovine, itd. Vse to je potrebno, da se skrbi za moderno bolnišnico s 120 posteljami in za sirotišnico, ki je v gradnji in je bila ravno prekrita. Med svojimi duhovnimi vajami sem molil za Božji blagoslov in uspeh tega njihovega dela. Vesele in blagoslova polne Velikonočne praznike: Gospod je vstal, Aleluja!!

p. Radko Rudež

UREDNIKOVE TEŽAVE

Vreme meseca aprila je v tem delu sveta enkratno. Deževje ponehujе, sonce žari še vedno s polno močjo, narava počasi dobiva jesenske barve. Koruza dozoreva. V tem lepem mesecu praznujemo Veliko noč.

Prijetna naloga me čaka, da zberem članke za listič Sončna Zambija. Jubilejno leto je in: Velika noč je največji praznik. Z malo zamude sem vprašal slovenske misijonarje za prispevke. Pater Radko Rudež se je kot ponavadi hitro odzval. Telefoniral sem v Malawi patru Jožetu Grošlju, ki gradi jezuitsko rezidenco v Kasungu. Telefoniram zjutraj: "Je že odšel v mesto, se vrne opoldne." Telefoniram opoldne, nihče se ne oglasi. Telefoniram mu naslednji dan, spet nobenega odgovora. Še nekajkrat poizkusim, a ga ne najdem. Verjetno je njihov telefon v kvaru. Od njega bi namreč rad izvedel, če pride v Zambijo na obisk pred svojim odhodom na dopust. Ponavadi ima kakšno misel, ki bi jo zapisal v Sončno Zambijo. In tudi pozdravil bi ga rad, saj sva prijatelja.

Potem poizkusim z bratom Jožetom Rovtarjem. "Sem že pisal svojim prijateljem za Veliko noč." Pa bi morda napisal kaj za Sončno Zambijo. Bralce zanima delo v novicijatu in tvoje delo za poklice "Bom," mi odgovori. Ko ga drugi dan pokličem, pravi: "Smo imeli provincijala na obisku; potlej pa še nepredvideno delo. Pripeljali so nam meso in sem moral biti zraven, ko so pakirali. Oprosti, nisem mogel."

Pokličem patra Lojzeta Podgrajška. Pravi: "Seveda bom napisal. Bolan sem, gripa me je vrgla. Pošlji nekoga popoldne, da pobere prispevek. Bom ves dan doma." Popoldne ni bilo nikogar, da bi Lojzetov prispevek pobral. Jaz pa sem moral iti s skupino veterinarjev v Nangomo. In tako imamo od Lojzeta le pozdrave.

Zavrtil telefon v Kabwe. Za patra Janeza Mujdrico sem vprašal. "Mašuje pri sestrah," je bil odgovor. "Pokličem kasneje." "Je odšel v učiteljišče Nkrumah, ga ni doma." Poklical sem še drugi dan, a se nihče ni oglašil. "Kako smo vsi zaposleni!" sem si dejal. Janeza bi kar obiskal, a je pot dolga 250 kilometrov. Sicer cesto popravljajo, toda jutri pride minister naše province odpret našo policijsko postajo. Predložil bo tudi program za nadaljni razvoj varnostne službe v našem kraju. Se mora biti zraven.

Patra Lovra Tomažina redno srečujem v Materu. On ima svoje delo, jaz pa svoja pota. Zdravje mu nagaja. Tu so tudi leta. A rad bi delal tako kot takrat v Katondwe, kjer je v petih letih zgradil pet cerkva in organiziral pastoralo cele doline. Pravi: "Veš, nimam kaj povedat. Vse lepo pozdravi." Vsak dan pa hrani večje število sirot.

Potem mislim na patra Miha Drevenška. Planiram obisk v Ndolo. Pri njem se mudi brat Branko Likar, ki je delal v Zambiji kot laiški misijonar. Ko se je bil vrnil domov, je vstopil k Minoritom. Tu bo na obisku tri mesece. Morda bi spet rad prišel v misijone. To in še marsikaj zanimivega bi zvedel v Bakranem pogorju. To pred Veliko nočjo ne bo mogoče. Iz časopisov "Icengelo" in "Challenge", ki jih Miha urejuje, pa ne bi paberkoval.

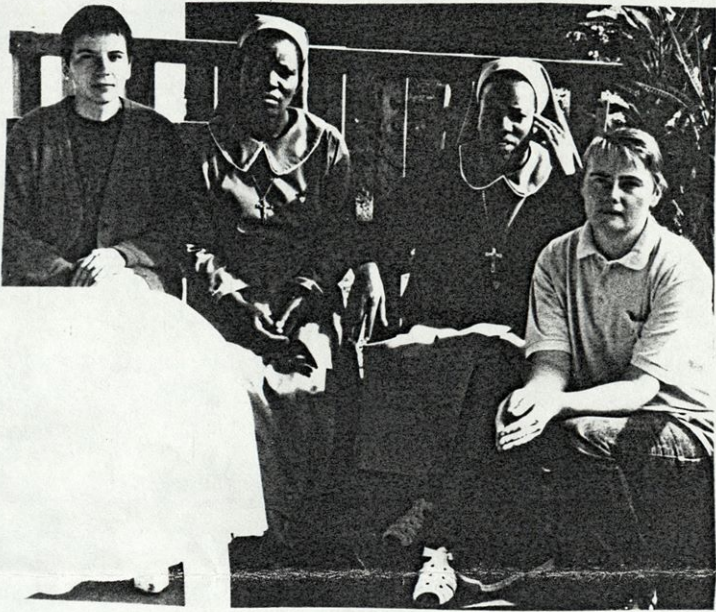
V mislih imam patra Janeza Mlakarja, ki je v Angliji na sobotnem letu. On se vrne junija. Pred odhodom na sobotni študij je izrazil željo, da bi se nam po študiju pridružil v Nangomi. Morda res pride sem. Bo takrat kaj povedal.

Tako se moram zadovoljiti s prispevki Katarine in Marije ter zvestega Radkota. Seveda so tu zanimivie novice. Mislim pa, da bi bilo treba nabaviti satelitski telefon, ki bi komunikacije zelo olajšal. Tudi Fax in E-mail bi priklopili nanj.

Za naš največji praznik tega jubilejnega leta vam želim globoko doživeto Veliko noč: upanje v večno življenje naj navdihuje vaš vsakdan. Aleluja!

p. Stanko Rozman

SODELOVANJE V NOVI SMERI

Od leve proti desni Katarina, sr. Adolfina, sr. Emelda in Marija

Hladna doba je po letošnji obilni deževni dobi relativno kmalu nastopila. Pripravili smo obleko in odeje, da jih razdelimo. Prijateljica Ai, ki dela na japonski ambasadi, nam je podarila paket skoraj novih oblačil, za otroke. S strahom nas je vprašala, če bi bili pripravljeni sprejeti ta skromen dar, ki ga pošilja njena mama iz Tokija. Kako smo bili veseli! Pomoč je prišla ravno ob pravem času. Tako tudi paketi iz Kanade, ki jih pošiljajo Smoletovi. Pošiljke so nam prišle še kako prav! Solnino za otroke smo tudi že poravnali. Najrevnejšim smo kupili tudi uniforme, čevlje in zvezke.

Kaj pa sirotišnica? Je že pod streho in je ometana. Komaj čakam, da jo še pobelimo. Planiramo, da bomo v avgustu že sprejeli prve otroke. Ljudje spremljajo razvoj, nas moralno podpirajo in vsodbujajo pri našem delu. Vedo, da delamo in se žrtvujemo ne samo za njih, ampak tudi za naslednji rod.

Pater Rudež nas je počastil in se odločil za duhovne vaje v Nangomi. Ljudje so bili njegove prisotnosti zelo veseli. Obiskal je bolnike, se z vsakim v različnih lokalnih jeziki pogovarjal, zapel in tako popestril nekaj dni ne samo bolnikom in okoliškim ljudem, temveč tudi nam misijonarjem.

V istem tednu smo gostili tudi sestre Dobrega pastirja iz Chipate. Prišle so za teden dni. Bolj podrobno so si hotele ogledati naš projekt. Same načrtujejo misijon, kot je naš. Ljudje so jim v Chipati podarili veliko zemlje. Dobile so voljo in upanje, da tudi one lahko naredijo nekaj ne samo na duhovnem področju, temveč tudi za razvoj podeželja. S Katarino sva jim pobilže razkazali vse naše projekte. Niso mogle verjeti, kaj vse je narejeno. Povabile so nas k njim v Chipato. Po nekaj dneh sva se res odpravile v to 750 kilometrov oddaljeno mesto. Tam sva bili presenečeni nad urejenostjo vrta in hiše. Kar osvežilo naju je po dolgi in utrujajoči poti. Naslednji dan so nama pokazale, kaj imajo one. Dolgo smo si želeli, da bi nabavili pletilni stroj. One ga že imajo. Pokazale so nam, kako dela ter za naju naredile dve jopici. Tudi njihova stiskalnica za olje je na naju naredila velik vtis. Je veliko močnejša od naše. Sestre jo niso znale uporabljati. Pokazali sva jim kako dela. Celo razstavili sva jo in jim zazložili postopek stiskanja semen. Kar nekaj olja je priteklo tisto dopoldne. Po najinem odhodu lahko uspešno nadaljujejo s stiskanjem. Popoldne so nama razkazale polje fižola, koruze in zelja. Škoda, da sva bile tam le en dan. Po poti nazaj v Nangomo sva se pogovarjali in prišli do zaključka, da so te sestre pridne, delavne in tako sposobne z malo pomoči nadaljevati, kar so začele. Ko je gospod nadškof zvedel za naše obiske je bil te povezave zelo vesel. Drug drugemu lahko pomagamo, saj imamo isti cilj: pomagati ljudem v razvoju in slaviti Vstalega Zveličarja.

Prav lepa hvala za darove, molitve, dobre želje. Naše delo je tako lažje in lahko obrodi še več sadov.

Marija Anžič

NOVA GOSPODINJSKA ŠOLA

Že kar v nekaj številkah Sončne Zambije sem pisala o gradnji nove gospodinjske šole. Februarja letos je nova šola prvič odprla vrata dekletom in ženam, slovesa otvoritev pa bo maja. Šolo bo odprl japonski ambasador, saj je Japonska sponzorirala ta projekt.

V začetku januarja smo imeli dan odprtih vrat v gospodinjski in mizarski šoli. Povabili smo ravnatelje okoliških šol, predstavnike staršev, poglavarje vasi, itd. Predstaviti smo hoteli izobraževanje v mizarski delavnici, novo gospodinjsko šolo ter pomembnost gospodinjske šole za napredek žena na vasi. Naša šola namreč nudi poučevanje v šivanju, kuhanju, ročnih delih (vezenje, pletenje, kvačkanje,...), matematiki, osnovni zdravstveni vzgoji in higieni. Ti predmeti lahko pomagajo k osveščanju, da se življenjski standard oz. osnovni življenjski pogoji na vaseh počasi dvigujejo. Na vaseh je veliko deklet, ki

zanosijo, še preden končajo šolanje. S tem se jim ponavadi vse sanje o nadaljnem šolanju podrejo. Poročene žene po poroki nimajo več možnosti, da se izobražujejo. Ponavadi niso sposobne skrbeti niti za moža, kaj šele za otroke. Ena od sedanjih učenk je poročena in ima dva otroke, oba sta bila podhranjena pa ne zaradi velike revščine, ampak zaradi nepravilne oskrbe. Naše delo bo poplačano, če nam uspe postaviti gospodinjsko izobrazbo na višji nivo vsaj za eno učenko.

Za žene in dekleta, ki so zaposljene na misijonu, smo ustanovili izobraževalni klub. Namen tega kluba je, deliti znanje: kar ve ena, nauči druge. Tako se vsaka od članic zvrsti in svoje sočlanice nauči, n.pr.: kako splesti košaro, sešiti enostavno krilo, speči kruh, itd. Ob tem delu naj bi si pridobile občutek za medsebojno pomoč. Želela bi, da bi s takim klubom začeli tudi v Nampundwe, kjer gradimo cerkev Dobrega Pastirja.

Vsem, ki ste za našo šolo darovali gospodinjske potrebščine, blago in pozamenterij, se iz srca zahvaljujemo. Blagoslov Vstaleg Kristusa naj vam prinaša mir.

Katarina Ferjančič

KRATKE NOVICE

- Letos **KOLERA V ZAMBIJI** ne prizanaša. V nangomski bolnišnici smo imeli deset primirov. Od njih so trije umrli. Ostali so šli domov. Pričakujemo pa nove slučaje.
- **PATER IVAN GEROVAC**, župnik v Nangomi, pomaga naši misijonski bolnici s tiskanjem raznih formularjev. Za škofijo pa je natisnil kar nekaj knjižic in liturgičnih pripomočkov. Tako je patru Radku Rudežu tiskal katekizem. Tudi pesmarica je v pripravi.
- V kraju Mukulaikwa smo začeli graditi **CERKEV SVETEGA ŠTEFANA**. Sredstva je daroval jezuitski brat Ilija Dilber, bivši hrvaški misijonar v Zambiji. Vrnil se je domov, a ne miruje. Zbira sredstva za misijone. Cerkev svetega Štefana je dar zambijski cerkvi za jubilejno leto 2000.
- Lusaška nadškofija je dobila novega prokuratorja, **g. OLINTA BALLARINI**. Z njim smo dobili prijatelja, saj je v kraju Kafue vodil podobne projekte, kot so v Nangomi.
- **BIRMA** v Nangomi bo letos 7. maja, v Nampundwe pa septembra. Pouk je v polnem teku.
- **ARHITEKT**, ki dela načrte za zgradbe v Nangomi **g. NICK MONTGOMERIE**, je doživel lahen srčni napad. Star je 80 let. Bali smo se, da ga izgubimo, a je preživel. Sedaj dela načrt za drugi del sirotišnice in za katedralo.
- **LUSAŠKA KATEDRALA**: Prav lepo se zahvaljujemo vsem, ki so nam poslali darove za gradnjo nove katedrale.
- **MEDICINCI: Primož Trunk, Tomaž Malovrh, Mateja Marc, Renata Zupančič in Maja Čamernik** so se po napornem delu v lusaški bolnišnici in v Nangomi odpravili na potovanje po sosednjih državah. Afrika pusti neizbrisna izkustva.
- **DIREKTOR** tovarne Sava, **g. JANEZ BOHORIC** in njegovi sodelavci so dobili denarno nagrado za svoje delo od Gospodarske zbornice v Ljubljani. Denar so darovali za Nangomo. Iskrena hvala!
- **BARBARA STERLE, SLAVICA PEČNIK, JELKA FUŽIR IN p. MIHA MAJETIČ** so nam marca osvečili misijonski vsakdan.
- **POSLANEC** v Mumbwi je dobil srčni napad, ko je gledal tekmo za afriški pokal. Zambijsko moštvo je doseglo gol. Njemu pa je od veselja zastalo srce. Pokopali smo ga z vsemi častmi.
- V petek pred Cvetno nedeljo smo pokopali **g. IGNACIJA MWANZA**, starejšega zambijskega duhovnika, rojenega v Katondwe. Zvesto je delal za Gospoda in se je izgaral. Naj bo njegov odhod prošnja za nove poklice.

Izdajajo: Slovenski misijonarji v Zambiji

Uredil: p. Stanko Rozman

Naslov: Nangoma Mission Project

P.O.BOX 01 Nangoma, ZAMBIA

Tel. 01 229553, GSM 01 757473